

„Dubium“ jako dubitandum (ontologicky)

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2015](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2015](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 25. 2. 2015

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 25. 2. 2015

„Dubium“ jako dubitandum (ontologicky)

Když jsoucno-událost, které si již vytvořilo svůj subjekt (resp. již se stalo subjektem), v „akci nazdařbůh“ nenarazí v určité chvíli a na určitém místě na „nic“, resp. narazí na toto „nic“ jako na „prázdnost“, jako na „mezeru“ mezi jsoucnými-událostmi, nemůže eo ipso reagovat na toto „nic“, jako by to bylo přece jenom „něco“, ale ocitá se v situaci nerozhodnutosti. To by ovšem nebylo možné, kdyby ona mezera přece jenom nebyla „něco“. Je totiž rozdíl mezi tím, když jsoucno-události reaguje na jinou událost, aniž by přede bylo rozhodnuto, jak bude reagovat, a na druhé straně mezi tím, když jsoucno-událost se ocitne v situaci či ve stavu naprosté nerozhodnutosti (Zustand der Unentschiedenheit), tedy ve stavu, kdy tato nerozhodnutost není „omezena“ ani žádným jsoucnem-událostí druhým. Námitka, že v takovém případě nemá smysl mluvit o „reakci“, je nepochybně chybná, protože „prázdnost“ mezi událostmi není skutečným prázdnem, tj. nicotou (prostorově a časově omezenou), nýbrž představuje vždy místo v „poli“, vytvářeném jako událostí-jeucnem samou, tak dalším (ostatními) jsoucnými-událostmi, které sice také mají své meze či hranice, a to v čase i v prostoru, ale zároveň vytvářejí spolu s dalšími jakési kolektivní „pole“ (podle pravidla, že žádnou událost-jeucno nemůžeme – zejména pak na kvantové úrovni – lokalizovat a temporalizovat na určité místo v prostoru a v čase. Nerozhodnutost (tj. naše „dubium“) je navíc místem, kdy se může objevit (emergovat) něco nového, co vůbec nepotřebuje okamžitého spojení resp. srůstání s něčím ji v té chvíli jsoucím (daným) a co je prostým zvnějšněním nepředmětného. – Jak je zřejmé, pokouším se vymezit ono „dubium“ nikoli jako nerozhodnutost mezi několika relativně rovnocennými „výzvami“ ze strany okolních jsoucnů-událostí, ale právě jako „mezeru“, dovolující vstup do světa konkrétních skutečností něčemu, co tu nejen samo nikdy nebylo, ale co tu leda až druhotně může zapojovat něco s dosavadními konkrétními skutečnostmi do výstavby svého uskutečňování (nabývání předmětné stránky). Jsoucno-událost, které se dostává do situace nerozhodnutosti v tomto radikálním smyslu, může reagovat jen jako metodicky skeptické, ale pokud se jeho skepse (dubium) prohloubí až do „absolutnosti“, ochromí to nejen jeho aktivitu, ale přímo jeho jsoucnost (či událostnost – prostě se přestane dít, odehrávat, přestane být skutečností, „realitou“).

(Písek, 150225-2.)